

Dosarul nr. 3ra-830/20

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud: E. Balan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: A. Toderaș, O. Moraru, E. Bejenaru)

ÎNCHEIERE

16 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Viorel Dascal și Penitenciarul nr. 11 Bălți,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Viorel Dascal împotriva Penitenciarului nr. 11 Bălți privind contestarea actului administrativ și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 09 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis apelul declarat de Penitenciarul nr. 11 Bălți și a fost casată parțial hotărârea din 07 noiembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, în partea ce ține de încasarea de la Penitenciarul nr. 11 Bălți a prejudiciului moral în sumă de 5 000 lei și în această parte a fost emisă o nouă decizie prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de Viorel Dascal împotriva Penitenciarului nr. 11 Bălți privind încasarea prejudiciului moral, în rest hotărârea a fost menținută,

c o n s t a t ă:

La 19 septembrie 2019, Viorel Dascal, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Penitenciarului nr. 11 Bălți privind contestarea actului administrativ și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul Viorel Dascal a indicat că prin Ordinul Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 408e din 02 iulie 2019 „Cu privire la demisie”, începând cu 05 iulie 2019, reclamantul a demisionat în rezervă, din funcția de specialist principal, jurist al Serviciului juridic din cadrul Penitenciarului nr. 11 Bălți. Pe parcursul activității și anume perioada 19 ianuarie 2015 – 05 iulie 2019), întru executarea cerințelor Regulamentului serviciului de luptă al Administrației Naționale

a Penitenciarelor privind asigurarea unui control și izolări eficiente a deținuților în penitenciar, în baza ordinelor cu privire la executarea serviciului de luptă pentru paza și supravegherea deținuților în Penitenciarul nr. 11 Bălți, reclamantul a fost inclus în grupe operative, care pe parcursul activității, parțial au fost înlocuite cu zile de odihnă din contul zilelor de muncă, temei constituind rapoartele salariatului, acceptate/vizate de către administrație, luate la evidență și înregistrate în Serviciul resurse umane a Penitenciarului nr.11 Bălți.

Reclamantul Viorel Dascal a relatat că în trimestrul IV al anului 2018 și trimestrul I al anului 2019, la fel a fost inclus în diverse grupe operative pentru executarea serviciului de luptă pentru paza și supravegherea deținuților în Penitenciarul nr.11 Bălți. Prin ordinele directorului Penitenciarului nr.11 Bălți, comisar-șef de justiție, nr.233 din 12 octombrie 2018, nr. 272 din 09 noiembrie 2018, nr. 335 din 28 decembrie 2018, nr. 8 din 04 ianuarie 2019 nr. 57 din 01 februarie 2019, nr. 91 din 22 februarie 2019, nr. 107 din 07 martie 2019, nr. 128 din 22 martie 2019, nr. 149 din 05 aprilie 2019, nr. 178 din 26 aprilie 2019, nr. 198 din 08 mai 2019, nr. 213 din 21 mai 2019, nr. 225 din 31 mai 2019, reclamantul a fost numit în serviciu, în componența grupelor operative cu privire la executarea serviciului de luptă pentru paza și supravegherea deținuților în Penitenciarul nr.11 Bălți.

Astfel, în baza ordinelor nominalizate, reclamantul a indicat că a înregistrat încă 13 zile de muncă prestată efectiv, prin includerea sa în diverse grupe operative, care nu au fost înlocuite cu zile de odihnă din contul zilelor de muncă sau achitate conform legislației în vigoare. Aceste 13 zile constituie munci prestate în zile de repaos, în zile de sărbători nelucrătoare. Prin urmare, în zilele de 14 octombrie 2018, 11 noiembrie 2018, 01 ianuarie 2019, 08 ianuarie 2019, 02 februarie 2019, 24 februarie 2019, 08 martie 2019, 24 martie 2019, 07 aprilie 2019, 27 aprilie 2019, 10 mai 2019, 22 mai 2019 și 02 iunie 2019, a prestat muncă efectiv cu interval de 9, 11 și 14 ore, ceea ce constituie totalul a 156 ore, fiind prestat peste norma lunară. Astfel, mărimea dublă a timpul de muncă prestat efectiv pentru aceste 13 zile, constituie totalul a 312 ore.

Reclamantul Viorel Dascal a invocat că administrația Penitenciarului nr. 11 Bălți, în calitate de autoritate publică, ignoră calcularea și achitarea drepturilor bănești cuvenite urmare a timpului de muncă prestat efectiv și anume 13 (treisprezece) zile, care constituie zile de repaos, zile de sărbători nelucrătoare și ziua Hramului municipiului Bălți, reieșind din calculul dublu a celor 156 de ore, ceea ce constituie totalul a 312 ore. Administrația Penitenciarului nr.11 Bălți, în calitate de autoritate publică, prin actul administrativ din 20 august 2019, cu nr. 3/7234, nu și-a motivat și nici nu și-a justificat în mod obiectiv refuzul efectuării calculelor, cu achitarea drepturilor bănești cuvenite.

Reclamantul a indicat că administrația Penitenciarului nr.11 Bălți, prin ordinul nr.51ef din 31 mai 2016, ilegal l-a lipsit de indemnizația unică lunară pentru luna mai 2016. Suplimentar, administrația Penitenciarului nr.11 Bălți, ca autoritate publică, prin activitatea administrativă realizată, a lezat onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamantului și prin urmare, a cauzat prejudiciu moral materializat prin stres și stări de anxietate.

Reclamantul Viorel Dascal a solicitat admiterea acțiunii, obligarea Penitenciarului nr. 11 Bălți de a emite actul administrativ individual cu privire la calcularea și achitarea

plăților salariale pentru munca prestată în zilele de repaus și în cele de sărbătoare nelucrătoare în număr de 156 ore, încasarea prejudiciului moral în mărime de 100000 lei și atragerea la răspundere contravențională, civilă și disciplinară a administrației Penitenciarului nr. 11 Bălți.

Prin hotărârea din 07 noiembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Viorel Dascal împotriva Penitenciarului nr.11 Bălți, privind obligarea emiterii actului administrativ individual și încasarea prejudiciului moral, s-a obligat Penitenciarul nr. 11 Bălți să emită actul administrativ individual în privința lui Viorel Dascal cu privire la calcularea și achitarea plăților salariale pentru munca prestată în zilele de repaus și în cele de sărbătoare nelucrătoare în număr de 151 ore potrivit art.158 Codul muncii, s-a încasat de la Penitenciarul nr. 11 Bălți în beneficiul lui Viorel Dascal prejudiciul moral în mărime de 5000 lei, în rest acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 09 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți a fost admis apelul declarat de Penitenciarul nr. 11 Bălți și a fost casată parțial hotărârea din 07 noiembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, în partea ce ține de încasarea de la Penitenciarul nr.11 Bălți a prejudiciului moral în sumă de 5 000 lei și în această parte a fost emisă o nouă decizie prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de Viorel Dascal împotriva Penitenciarului nr. 11 Bălți privind încasarea prejudiciului moral, în rest hotărârea a fost menținută.

Instanțele de judecată în consolidarea soluțiilor sale au constatat că în baza ordinelor directorului Penitenciarului nr. 11 - Bălți, nr.233 din 12 octombrie 2018, nr. 272 din 09 noiembrie 2018, nr. 335 din 28 decembrie 2018, nr. 8 din 04 ianuarie 2019 nr. 57 din 01 februarie 2019, nr. 91 din 22 februarie 2019, nr. 107 din 07 martie 2019, nr. 128 din 22 martie 2019, nr. 149 din 05 aprilie 2019, nr. 178 din 26 aprilie 2019, nr. 198 din 08 mai 2019, nr. 213 din 21 mai 2019, nr. 225 din 31 mai 2019, Viorel Dascal a fost numit în serviciu, în componența grupelor operative cu privire la executarea serviciului de luptă pentru paza și supravegherea deținuților în Penitenciarul nr. 11 Bălți, astfel în zilele de 14 octombrie 2018, 11 noiembrie 2018, 01 ianuarie 2019, 08 ianuarie 2019, 02 februarie 2019, 24 februarie 2019, 08 martie 2019, 24 martie 2019, 07 aprilie 2019, 27 aprilie 2019, 10 mai 2019, 22 mai 2019 și 02 iunie 2019, intimatul Viorel Dascal a prestat muncă în perioada zilelor de sărbătoare/nelucrătoare, timpul de muncă prestat efectiv variind între 9, 11 și 14 ore, în total 151 ore.

Instanța de apel a reținut și faptul că reprezentantul apelantului Penitenciarul nr.11 Bălți a recunoscut în ședința instanței de apel faptul că Viorel Dascal a prestat muncă suplimentară în total 151 ore, pentru care nu a fost remunerat.

Instanța de apel a relevat că munca în zilele de repaus urmează a fi retribuită în mod obligatoriu, ori legiuitorul nu prevede posibilitatea acordării unei zile libere în schimbul retribuirii muncii în ziua de repaus, ci acordarea unei zile libere care nu va fi retribuită va fi acordată de angajator salariatului care a prestat muncă în zi de repaus sau în zi de sărbătoare nelucrătoare la cererea scrisă a ultimului, prevedere legală care asigură dreptul angajatului la durata normală a timpului de muncă și de repaus. Astfel munca prestată în zilele de sărbătoare urmează a fi compensată anume în formă pecuniară, careva alte înțelegeri între angajator și salariat nu pot fi admise de către instanță ori acestea contravin Codului muncii. Prezența a câtorva sporuri salariale

menționate de către apelant în cererea de apel la fel nu exonerează angajatorul de obligația de a achita angajatului salariul pentru munca prestată în zile de repaos și zile de sărbătoare nelucrătoare.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei instanței de apel, la data de 23 iulie 2020, Viorel Dascal a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi decizii de încasare de la Penitenciarul nr. 11 Bălți în beneficiul lui Viorel Dascal a prejudiciului moral în mărime de 5000 lei.

În motivarea recursului recurentul Viorel Dascal a indicat că instanța de apel nu a dat apreciere justă probelor ce au importanță pentru justa soluționare a cauzei.

Recurentul Viorel Dascal a indicat că în baza ordinelor directorului Penitenciarului nr.11 Bălți, nr.233 din 12 octombrie 2018, nr. 272 din 09 noiembrie 2018, nr. 335 din 28 decembrie 2018, nr. 8 din 04 ianuarie 2019 nr. 57 din 01 februarie 2019, nr. 91 din 22 februarie 2019, nr. 107 din 07 martie 2019, nr. 128 din 22 martie 2019, nr. 149 din 05 aprilie 2019, nr. 178 din 26 aprilie 2019, nr. 198 din 08 mai 2019, nr. 213 din 21 mai 2019, nr. 225 din 31 mai 2019, reclamantul a fost numit în serviciu, în componența grupelor operative cu privire la executarea serviciului de luptă pentru paza și supravegherea deținuților în Penitenciarul nr.11 Bălți. Prin urmare, în zilele de 14 octombrie 2018, 11 noiembrie 2018, 01 ianuarie 2019, 08 ianuarie 2019, 02 februarie 2019, 24 februarie 2019, 08 martie 2019, 24 martie 2019, 07 aprilie 2019, 27 aprilie 2019, 10 mai 2019, 22 mai 2019 și 02 iunie 2019, a prestat muncă efectiv cu interval de 9, 11 și 14 ore, ceia ce constituie totalul a 156 ore și urmează a fi compensată anume în formă penicuniară.

Recurentul a menționat că instanța de apel eronat a concluzionat că cererea scrisă a salariatului privind repararea prejudiciului moral se prezintă angajatorului, deoarece conform art. 167 alin. (4) din Codul administrativ, dacă prin cererea prealabilă se solicită și repararea prejudiciului, atunci cererea privind repararea prejudiciului se examinează de autoritatea publică emitentă în procedură administrativă separată. Respectiv, pentru înaintarea în instanța de judecată a unei pretenții privind repararea prejudiciului moral cauzat prin activitatea administrativă ilegală, urma să respecte procedura prealabilă, extrajudiciară, de soluționare a acestei chestiuni, condiție ce nu a fost realizată. Instanța de apel nu a ținut cont că raporturile juridice de muncă între recurent și intimat, au încetat la data de 05 iulie 2019, pe când a demisionat în rezervă, din funcția de specialist principal, jurist al Serviciului juridic din cadrul Penitenciarului nr. 11 - Bălți, fapt confirmat prin Ordinul ANP nr. 408e din 02 iulie 2019 cu privire la demisie.

Recurentul a relatat faptul că instanța de apel la examinarea cauzei nu a luat în calcul suferințele psihice stresul și stările de anxietate, diminuarea calității vieții, acțiuni, intenționat provocate prin conduita de rea-credință a intimatului, fapt ce a dus într-un final la interpretarea eronată a normelor de drept material, soluționarea greșită a cauzei și respectiv, încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale recurentului.

La 04 august 2020 Penitenciarul nr. 11 Bălți a depus recurs prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii depuse de Viorel Dascal.

În motivarea recursului recurentul Penitenciarul nr. 11 Bălți a indicat că decizia

instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt ilegale, deoarece au fost aplicate și interpretate eronat normele de drept material, nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, iar cele considerate constatate de către instanțe nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente.

Recurentul Penitenciarul nr. 11 Bălți a menționat că intimatul Viorel Dascal și-a întemeiat pretențiile invocând că în trimestrul IV al anului 2018 și trimestrul I al anului 2019 a fost inclus în grupe operative în zilele de odihnă întru executarea serviciului de luptă pentru pază și supraveghere a deținuților în Penitenciarul nr. 11 Bălți, fiind numit în serviciu în baza ordinelor directorului Penitenciarului nr. 11 Bălți. Conform răspunsului administrației Penitenciarului pe perioada 2018-2019 intimatul Viorel Dascal a beneficiat de 17 zile libere acordate pentru munca acordată în zilele de repaus, fapt ce denotă că nu a fost împiedicat la acordarea zilelor libere pentru munca prestată.

La 30 iulie 2020 și 03 septembrie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Viorel Dascal și Penitenciarul nr. 11 Bălți copia recursurilor declarate de Viorel Dascal și Penitenciarul nr. 11 Bălți împotriva deciziei din 09 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți (f.d. 154, 166 vol. I).

Completul specializat relevă că intimații Viorel Dascal și Penitenciarul nr. 11 Bălți au recepționat copia recursurilor expediate de Viorel Dascal și Penitenciarul nr. 11 Bălți, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei (f.d. 156-157, vol. I).

La 17 septembrie 2020, Viorel Dascal, a depus prin intermediul oficiului poștal, referință prin care a solicitat declararea recursului Penitenciarul nr. 11 Bălți inadmisibil.

Intimatul Penitenciarul nr. 11 Bălți nu și-a valorificat dreptul de a depune referință la recursul declarat de Viorel Dascal împotriva deciziei din 09 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul relevă că decizia Curții de Apel Bălți a fost adoptată la 09 iunie 2020. Totodată, decizia recurată a fost notificată recurentului Penitenciarul nr. 11 Bălți, la data de 20 iulie 2020, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 152, vol. I).

În aceste circumstanțe recursurile depuse de Viorel Dascal la data de 23 iulie 2020 și Penitenciarul nr. 11 Bălți la data de 07 august 2020, se consideră a fi depuse în termen. (f.d. 147-165, vol. I)

Examinând temeiurile invocate în recursurile în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție le consideră drept inadmisibile, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul

se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursurile se declară inadmisibile în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, 7 p. 141, § 39). La fel,

conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursurile depuse de Viorel Dascal și Penitenciarul nr. 11 Bălți sunt inadmisibile.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile depuse de Viorel Dascal și Penitenciarul nr. 11 Bălți se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan